

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδότησης 48/2021
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Τμήμα Στ΄)
Συνεδρίαση της 10^{ης} Μαρτίου 2021**

με τη χρήση τεχνολογικών μέσων κατ'εφαρμογή της υπ' αριθμ. 86/2021
απόφασης του Προέδρου ΝΣΚ.

Σύνθεση

Πρόεδρος : Γεώργιος Κανελλόπουλος, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ.

Μέλη : Ασημίνα Ροδοκάλη, Βασιλική Τύρου, Ευαγγελία Σκαλτσά, Ευσταθία Τσαούση, Διονύσιος Χειμώνας, Βασίλειος Κορκίζογλου, Χαράλαμπος Μπρισκόλας, Νικόλαος Καραγιώργης, Περικλής Αγγέλου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Θεώνη Χουντάλα, Πάρεδρος ΝΣΚ (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός Ερωτήματος: Το έγγραφο με αριθμό πρωτ. 4189/26.11.2020 της Διοικητού του Οργανισμού Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (αρ.πρωτ. ΓΝΣ ΟΠΕΚΑ 414-1672/11.12.2020)

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται, αν οι εν ενεργεία υπάλληλοι και οι συνταξιούχοι (πρώην υπάλληλοι) του ΟΓΑ και ήδη ΟΠΕΚΑ, που είναι δικαιούχοι των προγραμμάτων του Λογαριασμού Αγροτικής Εστίας (ΛΑΕ) και εγγεγραμμένοι στο Μητρώο αυτού, έχουν δικαίωμα συμμετοχής στο πρόγραμμα παροχής χρηματικών βοηθημάτων και βραβείων σε τρίτεκνες και πολύτεκνες μητέρες του εν λόγω λογαριασμού.

Στο πιο πάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα ΣΤ') γνωμοδότησε ως εξής :

Ιστορικό

Από το έγγραφο του ερωτήματος, όπως διευκρινίσθηκε και συμπληρώθηκε με το με αριθμό πρωτ. 09-6959/4.2.2021 (αρ.πρωτ. ΓΝΣ ΟΠΕΚΑ 414-165/15.2.2021) έγγραφο της Δ/νσης Αγροτικής Εστίας του ΟΠΕΚΑ, και τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

1. Με τις διατάξεις του ν. 3050/2002 (Α' 214/13.9.2002), όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν, συστάθηκε στον ΟΓΑ (νυν ΟΠΕΚΑ), Λογαριασμός Αγροτικής Εστίας (ΛΑΕ), σκοπός του οποίου είναι η οργάνωση και εφαρμογή των αναφερόμενων στο άρθρο 1 παράγραφος 2 του νόμου αυτού προγραμμάτων για τον αγροτικό πληθυσμό της χώρας, στα οποία συμπεριλαμβάνεται και η παροχή χρηματικών βοηθημάτων και βραβείων σε τρίτεκνες και πολύτεκνες μητέρες.
2. Ακολούθως, με τις διατάξεις του άρθρου 36 παράγραφος 1 του ν. 4331/2015 (Α' 69/2.7.2015), προβλέφθηκε η δυνατότητα συμμετοχής στα προγράμματα αυτά των εν ενεργεία υπαλλήλων και συνταξιούχων (πρώην υπαλλήλων) του ΟΓΑ (ήδη ΟΠΕΚΑ), καθώς και των δικαιούμενων περίθαλψης μελών των οικογενειών αυτών, υπό την προϋπόθεση της υποβολής αίτησης συμμετοχής και καταβολής μηνιαίας εισφοράς. Το δικαίωμα αυτό διατηρήθηκε και μετά την μετεξέλιξη του ΟΓΑ σε ΟΠΕΚΑ, όπως μετονομάσθηκε ο ΟΓΑ και ο νέος φορέας αποτελεί οιονεί καθολικό διάδοχό του (ν. 4250/2018, Α' 30/22.2.2018).
3. Περαιτέρω, με την με αριθμό Φ.10034/8609/194/10.3.2020 (Β' 1237/9.4.2020) απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του άρθρου 1 παράγραφος 4 του ν. 3050/2002 και μετά από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΠΕΚΑ (σχετική η με αριθμ. 1614/4/6.2.2020 απόφαση του Δ.Σ του ΟΠΕΚΑ), καθορίστηκε για το έτος 2020 ο αριθμός των δικαιούχων που εντάσσονται στα προγράμματα του ΛΑΕ, καθώς επίσης οι προϋποθέσεις και τα κριτήρια επιλογής τους. Με την απόφαση αυτή εγκρίθηκε μεταξύ άλλων

η παροχή χρηματικών βοηθημάτων σε 4.000 (κατ' ανώτατο όριο) τρίτεκνες μητέρες και σε 1.000 (κατ' ανώτατο όριο) πολύτεκνες μητέρες, ορίστηκε δε ότι δικαίωμα συμμετοχής έχουν οι τρίτεκνες και πολύτεκνες μητέρες συνταξιούχοι ή ασφαλισμένες του ΕΦΚΑ (ΟΓΑ), οι οποίες είναι ασφαλιστικά ενήμερες κατά την 31^η Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους (2019) της υποβολής της αίτησης συμμετοχής και πληρούν και τις λοιπές προϋποθέσεις που ειδικότερα προβλέφθηκαν με την απόφαση αυτή. Αντιθέτως, δεν συμπεριελήφθησαν μεταξύ των δικαιούχων για τη συγκεκριμένη παροχή οι υπάλληλοι και συνταξιούχοι (πρώην υπάλληλοι) ΟΓΑ (ήδη ΟΠΕΚΑ). Αντίστοιχη ρύθμιση είχε θεσπισθεί και με προγενέστερες υπουργικές αποφάσεις¹ που αφορούσαν τα προγράμματα ΛΑΕ ετών 2017, 2018 και 2019.

4. Στη συνέχεια, η ερωτώσα υπηρεσία επισημαίνει ότι μέχρι και το έτος 2020 οι εγγεγραμμένοι στα προγράμματα του ΛΑΕ υπάλληλοι και συνταξιούχοι (πρώην υπάλληλοι) ΟΓΑ (ήδη ΟΠΕΚΑ) είχαν συμπεριληφθεί σε όλες τις παροχές του λογαριασμού αυτού πλην του κατασκηνωτικού προγράμματος και του επίμαχου προγράμματος παροχής χρηματικών βοηθημάτων και βραβείων σε τρίτεκνες και πολύτεκνες μητέρες. Και για το μεν κατασκηνωτικό πρόγραμμα ουδέποτε τέθηκε θέμα, καθόσον οι υπάλληλοι του ΟΠΕΚΑ έχουν δικαίωμα συμμετοχής στα παιδικά κατασκηνωτικά προγράμματα του ΕΦΚΑ. Αναφορικά όμως με το δικαίωμα συμμετοχής τους στο πρόγραμμα παροχής χρηματικών βοηθημάτων και βραβείων σε τρίτεκνες και πολύτεκνες μητέρες υποβλήθηκε στη Διοίκηση του ΟΠΕΚΑ ερώτημα από τον Πανελλήνιο Σύλλογο Εργαζομένων στον ΟΠΕΚΑ, γεγονός που οδήγησε στην υποβολή του εν θέματι ερωτήματος.

5. Επίσης, όπως αναφέρεται στο με αριθμ. πρωτ.09-6959/4.2.2021 διευκρινιστικό έγγραφο της Δ/σης Αγροτικής Εστίας του ΟΠΕΚΑ, ο αριθμός των υπαλλήλων και συνταξιούχων του ΟΠΕΚΑ (πρώην ΟΓΑ) που είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο δικαιούχων του ΛΑΕ και έχουν την ιδιότητα της τρίτεκνης και πολύτεκνης μητέρας είναι οκτώ (8). Ακόμη, από το ίδιο ανωτέρω

---

¹ Συγκεκριμένα είχαν εκδοθεί : α) η με αριθμ.Φ.10034/οικ.23019/815/29.5.2019 (Β' 2077/4.6.2019) απόφαση της Υπουργού και της Αναπληρώτριας Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, για τα προγράμματα ΛΑΕ έτους 2019, β) η με αριθμ. Φ.10034/11236/250/23.4.2018 (Β' 1454/26.4.2018) απόφαση της Υπουργού και της Αναπληρώτριας Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, για τα προγράμματα ΛΑΕ έτους 2018 και γ) η με αριθμ. Φ.10034/25671/764/14.6.2017 (Β' 2130/21.6.2017) απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Οικονομικών, για τα προγράμματα ΛΑΕ έτους 2017.

έγγραφο προκύπτει ότι το έτος 2020 ο αριθμός των δικαιούχων αγροτών (ασφαλισμένων και συνταξιούχων) που υπέβαλαν αίτηση συμμετοχής για το συγκεκριμένο πρόγραμμα δεν ξεπέρασε το προβλεπόμενο από την με αριθμ. Φ.10034/8609/194/10.3.2020 υπουργική απόφαση ανώτατο όριο². Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι το ποσό της ετήσιας εισφοράς των εν ενεργεία υπαλλήλων και συνταξιούχων (πρώην υπαλλήλων) ΟΠΕΚΑ για τη συμμετοχή τους στα προγράμματα του ΛΑΕ κυμαίνεται από 38,40 ευρώ έως 74,52 ευρώ, ενώ των ασφαλισμένων στον κλάδο Κύριας Ασφάλισης Αγροτών ανέρχεται σε 24 ευρώ για την 1^η και 2^η ασφαλιστική κατηγορία, σε 36 ευρώ για την 3^η και 4^η, σε 48 ευρώ για την 5^η και σε 72 ευρώ για την 6^η ασφαλιστική κατηγορία. Κατόπιν των παραπάνω ιστορουμένων, εκθέτει η αρμόδια υπηρεσία ότι η γνώμη που θα διατυπωθεί θα συμβάλλει στην διαμόρφωση της νέας υπουργικής απόφασης για τα προγράμματα του ΛΑΕ έτους 2021-2022.

6. Τέλος, στο από 4.3.2021 έγγραφο της Δ/σης Αγροτικής Εστίας του ΟΠΕΚΑ (αρ.πρωτ.ΓΝΣ ΟΠΕΚΑ 414-237/4.3.2021), αναφέρεται ότι με τις διατάξεις του άρθρου 40 παρ. 10 του ν. 4387/2016 (Α' 85/12.5.2016) καταργήθηκε από 1.1.2017 η κρατική επιχορήγηση του ΛΑΕ που προβλεπόταν με τις διατάξεις του άρθρου 2 παράγραφος 1 εδάφιο β του ν. 3050/2002, ενώ και μετά την αντικατάσταση των διατάξεων του παραπάνω άρθρου με το άρθρο 36 του ν. 4670/2020 (Α' 43/28.2.2020), ο Λογαριασμός αυτός συνεχίζει να μην λαμβάνει κρατική επιχορήγηση από το έτος 2017 και εφεξής.

Νομοθετικό πλαίσιο

7. Στις διατάξεις του άρθρου 43 παρ. 2 του Συντάγματος ορίζεται ότι:

«Άρθρο 43

1. ... 2. Ύστερα από πρόταση του αρμόδιου Υπουργού επιτρέπεται η έκδοση κανονιστικών διαταγμάτων, με ειδική εξουσιοδότηση νόμου και μέσα στα όριά της. Εξουσιοδότηση για έκδοση κανονιστικών πράξεων από άλλα όργανα της

² Ειδικότερα, αναφέρεται στο έγγραφο αυτό ότι υπέβαλαν αίτηση συμμετοχής 527 πολύτεκνες μητέρες και 1.831 τρίτεκνες μητέρες έναντι 1.000 και 4.000 που προβλεπόταν αντίστοιχα ως ανώτατος αριθμός δικαιούχων με την ανωτέρω υπουργική απόφαση.

διοίκησης επιτρέπεται προκειμένου να ρυθμιστούν ειδικότερα θέματα ή θέματα με τοπικό ενδιαφέρον ή με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό. ...».

8. Στις διατάξεις του Πρώτου Κεφαλαίου (Σύσταση Λογαριασμού Αγροτικής Εστίας) του ν. 3050/2002 (Α' 214/13.9.2002) και στο άρθρο 1 παρ. 1, 2, 3 και 4, όπως η παράγραφος 2 αντικαταστάθηκε αρχικά με το άρθρο 29 παρ. 5 ν.3232/2004 (Α'48/12.2.2004) και στη συνέχεια με το άρθρο 77 ν. 4587/2018 (Α' 218/24.12.2018), το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 τροποποιήθηκε με το άρθρο 84 παρ. 1 ν. 4611/2019 (Α' 73/17.5.2019), το τρίτο εδάφιο προστέθηκε με το άρθρο 36 παρ. 1 του ν. 4331/2015 (Α' 69/2.7.2015) και το τέταρτο εδάφιο αυτής προστέθηκε με το άρθρο 49 παρ. 2 του ν. 4520/2018 (Α' 30/22.2.2018), το δε τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4 προστέθηκε με το άρθρο 49 παρ. 3 ν. 4520/2018 ορίζεται ότι :

«Άρθρο 1 : Σύσταση-Σκοπός-Δικαιούχοι

1. Συνιστάται στον Οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων (Ο.Γ.Α.) λογαριασμός με τίτλο "Λογαριασμός Αγροτικής Εστίας" (Λ.Α.Ε.) με οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια.

2. Σκοπός του Λογαριασμού Αγροτικής Εστίας είναι η οργάνωση και η εφαρμογή προγραμμάτων κοινωνικού τουρισμού, διακοπών, εκδρομών, δωρεάν παροχή εισιτηρίων θεάτρου, δωρεάν παροχή βιβλίων και άλλου έντυπου υλικού, γενικότερης ενημέρωσης και πληροφόρησης του αγροτικού πληθυσμού της χώρας, η παροχή χρηματικών βοηθημάτων και βραβείων σε τρίτεκνες και πολύτεκνες μητέρες, καθώς και τροφείων για βρεφονηπιακούς σταθμούς, η ανάληψη δαπανών για επιμορφωτικά σεμινάρια νέων αγροτών ή για την παρακολούθηση αγροτικών συνεδρίων, καθώς και η συμμετοχή σε προγράμματα Ευρωπαϊκής Ένωσης συναφή προς τους σκοπούς του Λογαριασμού.

3. Δικαιούχοι των παροχών του Λ.Α.Ε. είναι οι συνταξιούχοι του Ο.Γ.Α., οι συνταξιούχοι του Λογαριασμού Ανασφάλιστων Υπερηλίκων του άρθρου 1 του ν. 1296/1982 (ΦΕΚ 128Α), όπως ισχύει, οι ασφαλισμένοι του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών, οι οποίοι είναι ασφαλιστικά ενήμεροι κατά την 31η Δεκεμβρίου του προηγούμενου της υποβολής της αίτησης έτους, καθώς και τα μέλη οικογένειας αυτών.

...

Στις παροχές του Λ.Α.Ε. δύνανται να συμμετέχουν κατόπιν αίτησής τους, που υποβάλλεται μία φορά, οι υπάλληλοι και οι συνταξιούχοι πρώην υπάλληλοι του ΟΓΑ, καθώς και τα δικαιούμενα περιθάλψη έμμεσα μέλη της οικογένειας αυτών. Η αίτηση συμμετοχής μπορεί να ανακληθεί οποτεδήποτε μετά την παρέλευση πενταετίας.

Στις παροχές του ΛΑΕ δικαιούνται να συμμετέχουν οι υπάλληλοι του ΕΦΚΑ, που μεταφέρθηκαν από τον ΟΓΑ και ήταν εγγεγραμμένοι στο Μητρώο δικαιούχων του ΛΑΕ, εφόσον παραμένουν υπάλληλοι του ΕΦΚΑ .

4. Με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μετά από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Γ.Α., καθορίζεται για κάθε έτος ο αριθμός των δικαιούχων που εντάσσονται στα προγράμματα και στις παροχές, οι προϋποθέσεις, τα κριτήρια επιλογής τους, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την υλοποίηση των σκοπών της παραγράφου 2.

Αν εκδηλωθεί ενδιαφέρον για συμμετοχή στα προγράμματα του ΛΑΕ από αριθμό δικαιούχων μεγαλύτερο του καθοριζόμενου με τις ανωτέρω αποφάσεις, η επιλογή γίνεται με κλήρωση, η οποία διεξάγεται με τη διαδικασία που ορίζεται με απόφαση του Δ.Σ. του ΟΠΕΚΑ.»

Περαιτέρω, στο άρθρο 2 του ως άνω νόμου, όπως το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 49 παρ. 4 του προαναφερόμενου ν. 4520/2018, προβλέπονται τα εξής :

«Άρθρο 2- Πόροι του Λ.Α.Ε. -Τρόπος είσπραξης εισφορών

1. Πόροι του Λ.Α.Ε είναι:

α. Η μηνιαία ατομική εισφορά των ασφαλισμένων ... του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών, ... Οι συνταξιούχοι αγρότες και οι ανασφάλιστοι υπερήλικες του Ο.Γ.Α. δεν καταβάλλουν εισφορά ...

Τα πρόσωπα του τρίτου και τέταρτου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 1 καταβάλλουν μηνιαίο ποσοστό συμμετοχής, το οποίο ορίζεται σε ποσοστό 0,25% επί των τακτικών συντάξιμων αποδοχών τους για τους εν ενεργεία υπαλλήλους και 0,25% επί των ποσών κύριας σύνταξής τους για τους συνταξιούχους πρώην υπαλλήλους ΟΓΑ .

β. Κρατική επιχορήγηση ίση με το συνολικό ετήσιο ποσό, που εισπράττει ο Λογαριασμός από τις εισφορές του προηγούμενου εδαφίου³.

³ Σημειώνεται ότι από 1.1.2017 η προβλεπόμενη ανωτέρω κρατική επιχορήγηση καταργήθηκε, σύμφωνα με την παράγραφο 10 του άρθρου 40 του ν.4387/2016 (Α'85/12.5.2016), όπως αυτή

γ. Οι τόκοι των Κεφαλαίων του Λογαριασμού, κάθε παροχή από χαριστική αιτία και οι πρόσοδοι από κάθε άλλη νόμιμη αιτία.

2. ...

...»

Ακολουθως, στο άρθρο 3 του αυτού νόμου διαλαμβάνονται τα εξής :

«Άρθρο 3 Διαχείριση - Αρμοδιότητες Διαχειριστικής Επιτροπής

1. Η διαχείριση του Λογαριασμού ασκείται από πενταμελή Διαχειριστική Επιτροπή, η οποία αποτελείται από: α. ...

2. Η Διαχειριστική Επιτροπή έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Συντάσσει τον προϋπολογισμό, ισολογισμό και απολογισμό κάθε οικονομικού έτους και τον υποβάλλει για έγκριση στο Διοικητικό Συμβούλιο του Ο.Γ.Α..

β) Αποφασίζει για τη διενέργεια οποιασδήποτε δαπάνης επιβαλλομένης από το σκοπό του λογαριασμού.

γ) Αποφασίζει σύμφωνα με τις διατάξεις περί προμηθειών του Δημοσίου τη διενέργεια διαγωνισμών για τη σύναψη συμβάσεων με φυσικά ή νομικά πρόσωπα, για την προμήθεια αγαθών και υπηρεσιών αναγκαίων για τη λειτουργία του Λογαριασμού, καθώς και για την καταγγελία αυτών.

δ) Αποφασίζει τον τρόπο κατανομής των παροχών του άρθρου 1 παρ. 2, παροχών σε διάφορες περιοχές της Χώρας και δύναται να ρυθμίζει την εκ περιτροπής χορήγηση των παροχών στους δικαιούχους.

ε) Συνάπτει προγραμματικές συμβάσεις με τον Οργανισμό Εργατικής Εστίας, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και εταιρείες αυτών και φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα για την εξυπηρέτηση των σκοπών του άρθρου 1 παρ. 2.

...»

9. Περαιτέρω, στις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 1 και 3, του άρθρου 4 παρ. 1 περ. δ και του άρθρου 9 παρ.1 του ν. 4520/2018 με τίτλο *«Μετεξέλιξη του Ο.Γ.Α σε Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και λοιπές διατάξεις»* προβλέπεται ότι :

αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 5 του άρθρου 49 του ν.4520/2018 (Α'30/22.2.2018) και στη συνέχεια το σύνολο των διατάξεων του ανωτέρω άρθρου 40 αντικαταστάθηκαν αρχικά με τις διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 1 του ν.4578/2018 (Α' 200/3.12.2018) και ακολούθως με το άρθρο 36 του ν.4670/2020 (Α' 43/28.2.2020), όπου και επανακαθορίστηκε το ποσό της μηνιαίας εισφοράς υπέρ του ΛΑΕ των ασφαλισμένων του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών χωρίς την πρόβλεψη κρατικής επιχορήγησης.

«Άρθρο 1 - Ενιαίος φορέας διαχείρισης προνοιακών παροχών και παροχών κοινωνικής αλληλεγγύης

1. Ο Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΟΓΑ), από την έναρξη ισχύος του παρόντος, μετονομάζεται σε Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ) και συνιστά ενιαίο φορέα υλοποίησης πολιτικών που αναπτύσσονται στο πλαίσιο του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης του ν. 4387/2016 (Α 85).

2. ...

3. Ο ΟΠΕΚΑ καθίσταται οιονεί καθολικός διάδοχος του ΟΓΑ ως προς το σύνολο των αρμοδιοτήτων του, όπως αυτές ισχύουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Άρθρο 4- Παροχές και υπηρεσίες

1. Ο ΟΠΕΚΑ χορηγεί και διαχειρίζεται τα εξής: α) ... δ) τις παροχές και υπηρεσίες του Λογαριασμού Αγροτικής Εστίας, σύμφωνα με το ν. 3050/2002, ε) ...

Άρθρο 9 - Θέματα προσωπικού

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, το σύνολο του προσωπικού του ΟΓΑ αποτελεί προσωπικό του ΟΠΕΚΑ, διατηρώντας την ίδια οργανική θέση, κατηγορία, κλάδο, ειδικότητα, βαθμό, μισθολογικό κλιμάκιο, καθώς και όλα εν γένει τα δικαιώματα που απορρέουν από την προηγούμενη υπηρεσιακή του κατάσταση.

2. ...».

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος, συνάγονται τα ακόλουθα :

10. Με το ν. 3050/2002 συστάθηκε στον (πρώην) ΟΓΑ (ήδη ΟΠΕΚΑ) Λογαριασμός Αγροτικής Εστίας (ΛΑΕ) με λογιστική και οικονομική αυτοτέλεια και σκοπό τη χορήγηση στους δικαιούχους αυτού παροχών και υπηρεσιών κοινωνικού, εκπαιδευτικού, πολιτιστικού και ψυχαγωγικού χαρακτήρα. Περαιτέρω, με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 1 του νόμου αυτού εξουσιοδοτήθηκε ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

(ήδη Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων), μετά από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Γ.Α. (ήδη ΟΠΕΚΑ), να καθορίζει για κάθε έτος τον αριθμό των δικαιούχων που εντάσσονται στα προγράμματα και στις παροχές του ΛΑΕ, τις προϋποθέσεις, τα κριτήρια επιλογής τους, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την υλοποίηση των σκοπών του Λογαριασμού αυτού. Επίσης, προβλέφθηκε στο άρθρο 3 του νόμου τούτου, ότι η διαχείριση του Λογαριασμού ασκείται από πενταμελή Διαχειριστική Επιτροπή, στις αρμοδιότητες της οποίας ανήκει μεταξύ άλλων και η λήψη απόφασης για τη διενέργεια οποιασδήποτε δαπάνης επιβάλλεται από τους σκοπούς του λογαριασμού, περιλαμβανομένου του τρόπου κατανομής των παροχών του άρθρου 1 παρ. 2, μεταξύ των οποίων και των χρηματικών βοηθημάτων και βραβείων σε τρίτεκνες και πολύτεκνες μητέρες, παροχών σε διάφορες περιοχές της χώρας και της εκ περιτροπής χορήγησης των εν λόγω παροχών στους δικαιούχους. Μετά την μετεξέλιξη με τις διατάξεις του ν. 4520/2018 του ΟΓΑ σε ΟΠΕΚΑ στις αρμοδιότητες του νέου Οργανισμού συμπεριελήφθη και η διαχείριση των παροχών και υπηρεσιών του ΛΑΕ, σύμφωνα με το ν. 3050/2002.

11. Ως προελέχθη, στις παροχές κοινωνικού χαρακτήρα που χορηγούνται από τον ΛΑΕ περιλαμβάνεται μεταξύ άλλων και η παροχή χρηματικών βοηθημάτων και βραβείων σε τρίτεκνες και πολύτεκνες μητέρες. Η εν λόγω παροχή προστέθηκε στους σκοπούς του ΛΑΕ με τις διατάξεις του άρθρου 29 παρ. 5 του ν. 3232/2004 (Α' 48/12.2.2004) για τις πολύτεκνες μητέρες και τις διατάξεις του άρθρου 77 του ν. 4587/2018 (Α' 218/24.12.2018) για τις τρίτεκνες.

12. Δικαιούχοι των παροχών και υπηρεσιών του ΛΑΕ, σύμφωνα με τις αναφερόμενες ανωτέρω διατάξεις, είναι : α) οι συνταξιούχοι του ΟΓΑ (ήδη ΕΦΚΑ), β) οι συνταξιούχοι του Λογαριασμού Ανασφάλιστων Υπερηλίκων του άρθρου 1 του ν. 1296/1982 (Α'128) και γ) οι ασφαλισμένοι του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών, οι οποίοι είναι ασφαλιστικά ενήμεροι κατά την 31^η Δεκεμβρίου του προηγούμενου της υποβολής της αίτησης έτους, καθώς και τα μέλη της οικογένειας αυτών. Επιπλέον, δικαίωμα συμμετοχής στις εν λόγω παροχές και υπηρεσίες έχουν σύμφωνα με τις ρητές διατάξεις του τρίτου και τέταρτου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 1 ν. 3050/2002 : α) οι υπάλληλοι και οι συνταξιούχοι (πρώην υπάλληλοι) του ΟΓΑ (ήδη

ΟΠΕΚΑ), οι οποίοι έχουν υποβάλει αίτηση συμμετοχής τους στις παροχές του ΛΑΕ, καθώς και τα δικαιούμενα περίθαλψης έμμεσα μέλη της οικογένειάς τους, υπό την προϋπόθεση της καταβολής μηνιαίας εισφοράς και β) οι υπάλληλοι του ΕΦΚΑ, που μεταφέρθηκαν από τον ΟΓΑ και ήταν εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Δικαιούχων του ΛΑΕ, εφόσον παραμένουν υπάλληλοι του ΕΦΚΑ, υπό την προϋπόθεση καταβολής μηνιαίας εισφοράς. Το παραπάνω εκ του νόμου δικαίωμα των υπαλλήλων και συνταξιούχων (πρώην υπαλλήλων) του ΟΓΑ διατηρήθηκε και μετά τη μετεξέλιξη του Οργανισμού αυτού σε ΟΠΕΚΑ, καθόσον με τις διατάξεις του άρθρου 9 του ν. 4520/2018 ρητά προβλέφθηκε ότι το σύνολο του προσωπικού του ΟΓΑ αποτελεί προσωπικό του ΟΠΕΚΑ, διατηρώντας όλα εν γένει τα δικαιώματα που απορρέουν από την προηγούμενη υπηρεσιακή του κατάσταση, όπως είναι και το δικαίωμα συμμετοχής στις παροχές του ΛΑΕ.

13. Περαιτέρω, πόροι του ΛΑΕ είναι η μηνιαία εισφορά που καταβάλλουν : α) οι ασφαλισμένοι του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών και η οποία ανέρχεται στα ποσά που ειδικότερα ορίζονται στις διατάξεις του άρθρου 40 του ν. 4387/2016, όπως ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους με τις διατάξεις του άρθρου 36 του ν. 4670/2020, β) οι υπάλληλοι και οι συνταξιούχοι (πρώην υπάλληλοι) του ΟΓΑ (ήδη ΟΠΕΚΑ), καθώς και οι υπάλληλοι του ΕΦΚΑ, που μεταφέρθηκαν από τον ΟΓΑ και ήταν εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Δικαιούχων του ΛΑΕ, η οποία (μηνιαία εισφορά) ανέρχεται σε ποσοστό 0,25% επί των τακτικών συντάξιμων αποδοχών τους για τους εν ενεργεία υπαλλήλους και σε ποσοστό 0,25% επί των ποσών της κύριας σύνταξής τους για τους συνταξιούχους (πρώην υπαλλήλους) του ΟΓΑ (ήδη ΟΠΕΚΑ), καθώς επίσης οι τόκοι του Λογαριασμού, κάθε παροχή από χαριστική αιτία και οι πρόσοδοι από κάθε άλλη νόμιμη αιτία. Σημειώνεται ότι δεν καταβάλλουν εισφορά για τη συμμετοχή τους στα προγράμματα του ΛΑΕ οι συνταξιούχοι αγρότες και οι συνταξιούχοι ανασφάλιστοι υπερήλικες, ενώ από 1.1.2017 έχει καταργηθεί η κρατική επιχορήγηση.

14. Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά το δικαίωμα συμμετοχής των υπαλλήλων και συνταξιούχων (πρώην υπαλλήλων) του ΟΓΑ (ήδη ΟΠΕΚΑ) στα προγράμματα του ΛΑΕ, διαπιστώνονται τα ακόλουθα :

Όταν συστάθηκε ο ΛΑΕ με τις διατάξεις του ν. 3050/2002, όπως αρχικά ίσχυσαν, δικαιούχοι των προγραμμάτων αυτού ήταν μόνο οι ασφαλισμένοι

αγρότες στον Κλάδο Κύριας Ασφάλισης Αγροτών, οι συνταξιούχοι αγρότες και οι συνταξιούχοι του Λογαριασμού Ανασφάλιστων Υπερηλίκων, καθώς και τα μέλη των οικογενειών τους. Σύμφωνα δε με την αιτιολογική έκθεση του ανωτέρω νόμου οι ρυθμίσεις για το λογαριασμό αγροτικής εστίας αποσκοπούσαν στην αναβάθμιση της ποιότητας της ζωής των αγροτών και στην εισαγωγή ενός θεσμού αντίστοιχου με αυτόν της εργατικής εστίας του αστικού πληθυσμού.

Στη συνέχεια, με τις διατάξεις του άρθρου 36 παρ. 1 του ν. 4331/2015, θεσπίστηκε δικαίωμα συμμετοχής στις παροχές του ΛΑΕ και για τους υπαλλήλους και συνταξιούχους (πρώην υπαλλήλους) του ΟΓΑ (και ήδη ΟΠΕΚΑ) και των δικαιούμενων περίθαλψης έμμεσων μελών της οικογένειάς τους, υπό την προϋπόθεση υποβολής αίτησης συμμετοχής και καταβολής μηνιαίας εισφοράς. Από τη γραμματική διατύπωση των διατάξεων αυτών σαφώς συνάγεται ότι το δικαίωμα συμμετοχής των ανωτέρω προσώπων αφορά το σύνολο των παροχών και υπηρεσιών του ΛΑΕ, περιλαμβανομένων και των χρηματικών βοηθημάτων και βραβείων σε τρίτεκνες και πολύτεκνες μητέρες, χωρίς να εισάγονται με αυτές εξαιρέσεις ή περιορισμοί. Πράγματι, αν ο νομοθέτης ήθελε να εξαιρέσει την εν λόγω κατηγορία δικαιούχων από την απόλαυση κάποιας εκ των παροχών ή των υπηρεσιών του ΛΑΕ θα το είχε προβλέψει ρητά.

Επιπλέον, ο σκοπός της εν λόγω ρύθμισης, όπως αποτυπώνεται με σαφήνεια στην αιτιολογική έκθεση του ανωτέρω νόμου επιβεβαιώνει την ως άνω ερμηνεία. Στην εν λόγω αιτιολογική έκθεση και υπό το άρθρο 35 του σχεδίου του νόμου αυτού αναφέρονται τα ακόλουθα : *«Άρθρο 35 -Ένταξη των υπαλλήλων και των συνταξιούχων πρώην υπαλλήλων του ΟΓΑ, στις παροχές του Λογαριασμού Αγροτικής Εστίας (Λ.Α.Ε.)*

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 3050/02 (Α' 214) δικαιούχοι των παροχών του Λ.Α.Ε. είναι οι συνταξιούχοι του ΟΓΑ όλων των κατηγοριών και οι ασφαλισμένοι του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών, οι οποίοι έχουν εξοφλήσει τις ασφαλιστικές τους εισφορές, καθώς και τα μέλη οικογενείας αυτών. Προκειμένου οι δικαιούχοι του Λ.Α.Ε. να απολαμβάνουν έγκαιρα και απρόσκοπτα τις κοινωνικές παροχές που τους προσφέρονται μέσω των ετήσιων προγραμμάτων του, καθ' όλη την διάρκεια του έτους απασχολείται μεγάλο μέρος του προσωπικού του Οργανισμού εκτός των

υπαλλήλων της Δ/νσης Αγροτικής Εστίας και από άλλες εμπλεκόμενες Δ/νσεις όπως Μηχανογράφηση, Οικονομική Υπηρεσία, Κύρια Ασφάλιση, Συντάξεις, Επιθεώρηση, Περιφερειακά Υποκαταστήματα κ.λπ.. Επειδή στις προαναφερθείσες διατάξεις δεν υπάρχει πρόβλεψη οι υπάλληλοι και οι συνταξιούχοι πρώην υπάλληλοι του ΟΓΑ να συμπεριλαμβάνονται στους δικαιούχους των παροχών του Λ.Α.Ε., κρίνεται σκόπιμο να παρασχεθεί η δυνατότητα και στο προσωπικό του ΟΓΑ, ανεξάρτητα αν δικαιούται περίθαλψη από τον Οργανισμό ή από άλλο φορέα, να ενταχθεί στους δικαιούχους των παροχών του Λ.Α.Ε.. Οι υπάλληλοι και οι συνταξιούχοι πρώην υπάλληλοι του ΟΓΑ που θα υποβάλλουν αίτηση να είναι δικαιούχοι των παροχών του Λ.Α.Ε. θα καταβάλουν μηνιαία ατομική εισφορά το ύψος της οποίας είναι ίσο με το άθροισμα της ανώτατης μηνιαίας ατομικής εισφοράς των ασφαλισμένων του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών για τον Λ.Α.Ε και της αντίστοιχης κρατικής επιχορήγησης ώστε να μην υπάρξει επιβάρυνση του Κρατικού Προϋπολογισμού. Κατόπιν των ανωτέρω προτείνονται οι συγκεκριμένες διατάξεις ...».

Προκύπτει επομένως, σύμφωνα με την ανωτέρω αιτιολογική έκθεση, ότι το δικαίωμα συμμετοχής των υπαλλήλων και συνταξιούχων (πρώην υπαλλήλων) του ΟΓΑ (ήδη ΟΠΕΚΑ) στις προνοιακού χαρακτήρα παροχές του ΛΑΕ, θεσπίστηκε ως επιβράβευση για τις υπηρεσίες που προσέφερε μεγάλο μέρος του προσωπικού του Οργανισμού στη διαχείριση και εκτέλεση των σχετικών προγραμμάτων, αφορούσε δε το σύνολο των παροχών αυτών χωρίς την πρόβλεψη εξαίρεσης.

Θα πρέπει επιπροσθέτως να παρατηρηθεί, ότι όταν θεσπίστηκε το δικαίωμα συμμετοχής των ανωτέρω προσώπων στις παροχές του ΛΑΕ, περιλαμβανόταν ήδη μεταξύ αυτών και η επίμαχη παροχή χορήγησης χρηματικών βραβείων και βοηθημάτων στις πολύτεκνες μητέρες (άρθρο 29 παρ. 5 του ν. 3232/2004). Εξάλλου, και με τις μεταγενέστερες διατάξεις του άρθρου 77 του ν. 4587/2018, με τις οποίες επεκτάθηκε η χορήγηση των παραπάνω χρηματικών βραβείων και βοηθημάτων στις τρίτεκνες μητέρες, δεν προβλέφθηκε καμία διαφοροποίηση ως προς τις κατηγορίες των δικαιούχων της συγκεκριμένης παροχής.

Περαιτέρω, το γεγονός ότι το ύψος των εισφορών που καταβάλλουν οι παραπάνω δικαιούχοι για τη συμμετοχή τους στα προγράμματα αυτά

κυμαίνεται ετησίως στα ίδια περίπου ποσά με αυτά που καταβάλλουν οι ασφαλισμένοι του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών⁴ επιβεβαιώνει τη βούληση του νομοθέτη ότι ουδείς λόγος διαφοροποίησής τους έναντι των λοιπών δικαιούχων συντρέχει στην προκείμενη περίπτωση. Σημειώνεται δε ότι ο προϋπολογισμός των προγραμμάτων του ΛΑΕ καθορίζεται ετησίως με βάση τα έσοδα του ΛΑΕ που εισπράττονται από τις εισφορές των δικαιούχων των προγραμμάτων του.

15. Κατόπιν των ανωτέρω, η άποψη ότι ο νομοθέτης κατά τη διαμόρφωση της διάταξης περί παροχής χρηματικών βοηθημάτων και βραβείων σε τρίτεκνες και πολύτεκνες μητέρες, εξέφρασε τη βούλησή του να επιβραβεύσει την τρίτεκνη και πολύτεκνη αγρότισσα μητέρα και μόνο κατ' αποκλεισμό της υπαλλήλου ή συνταξιούχου τρίτεκνης και πολύτεκνης μητέρας, δεν παρίσταται βάσιμη. Ειδικότερα, πράγματι όταν συστάθηκε ο ΛΑΕ όλες οι παροχές αυτού και όχι μόνο η επίμαχη αποσκοπούσαν στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης του αγροτικού πληθυσμού της χώρας. Όμως μετά την θεσμοθέτηση με τις παραπάνω διατάξεις του ν. 4331/2015 του δικαιώματος συμμετοχής των υπαλλήλων και συνταξιούχων (πρώην υπαλλήλων) του ΟΓΑ (ήδη ΟΠΕΚΑ), οι παροχές αυτές επεκτάθηκαν και σε αυτούς με αποτέλεσμα η σκοπούμενη στο νόμο και για τους αναφερόμενους στην προπαρατεθείσα αιτιολογική έκθεση τούτου λόγους προστασία να καταλαμβάνει και την τρίτεκνη και πολύτεκνη μητέρα υπάλληλο ή συνταξιούχο που είναι δικαιούχος των παροχών του ΛΑΕ.

16. Επίσης, το ότι οι γονείς υπάλληλοι λαμβάνουν με τη μισθοδοσία τους επίδομα για τα τέκνα τους και ανάλογα με την εισοδηματική κατηγορία στην οποία ανήκουν μπορεί να δικαιούνται και το επίδομα παιδιού (Α21) (άρθρο 214 του ν. 4512/2018), ενώ οι αγρότες γονείς είναι εν δυνάμει δικαιούχοι μόνο του επιδόματος παιδιού (Α21), δεν αναιρεί τα ανωτέρω, καθόσον ο νόμος δεν εξαρτά τη χορήγηση της συγκεκριμένης παροχής ούτε από εισοδηματικά κριτήρια, ούτε από τη λήψη άλλων επιδομάτων ή παροχών που χορηγούνται στις τρίτεκνες και πολύτεκνες μητέρες.

---

⁴ Όπως αναφέρεται ανωτέρω στο ιστορικό της παρούσας, η ετήσια εισφορά που καταβάλλουν οι εν ενεργεία υπάλληλοι και συνταξιούχοι του πρώην ΟΓΑ (ήδη ΟΠΕΚΑ) κυμαίνεται από 38,40 ευρώ έως 74,52 ευρώ, ενώ οι ασφαλισμένοι στον Κλάδο Κύριας Ασφάλισης Αγροτών από 24 ευρώ (1^η και 2^η ασφαλιστική κατηγορία) έως 72 ευρώ (6^η ασφαλιστική κατηγορία).

17. Επομένως, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 1 παρ. 3 του ν. 3050/2002, όπως ισχύουν, οι έχουσες την ιδιότητα τρίτεκνης και πολύτεκνης μητέρας υπάλληλοι και συνταξιούχοι (πρώην υπάλληλοι) του ΟΓΑ (ήδη ΟΠΕΚΑ), που είναι δικαιούχοι των παροχών του ΛΑΕ, έχουν δικαίωμα συμμετοχής και στο πρόγραμμα παροχής χρηματικών βραβείων και βοηθημάτων σε τρίτεκνες και πολύτεκνες μητέρες του λογαριασμού αυτού.

18. Περαιτέρω, με τις διατάξεις του άρθρου 43 παρ. 2 του Συντάγματος παρέχεται δικαίωμα στο νομοθέτη να μεταβιβάζει την αρμοδιότητα για τη θέσπιση κανόνων δικαίου στην εκτελεστική εξουσία. Δέκτες της εξουσιοδότησης αυτής μπορεί να είναι εκτός από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και άλλα όργανα της Διοίκησης, όταν αντικείμενο της σκοπούμενης ρύθμισης είναι ειδικότερα θέματα ή θέματα με τοπικό ενδιαφέρον ή με τεχνικό ή λεπτομερειακό χαρακτήρα. Ως ειδικότερα θέματα νοούνται εκείνα τα οποία αποτελούν, κατά το περιεχόμενό τους και σε σχέση με την ουσιαστική ρύθμιση που περιέχεται στο νομοθετικό κείμενο, μερικότερη περίπτωση ορισμένου θέματος που αποτελεί το αντικείμενο της νομοθετικής ρύθμισης, έστω και σε γενικό, ορισμένο, όμως, πλαίσιο, ενώ ως θέματα λεπτομερειακού χαρακτήρα νοούνται αυτά για τη ρύθμιση των οποίων αρκεί η θέσπιση δευτερευόντων κανόνων δικαίου, προς συμπλήρωση των βασικών ρυθμίσεων που ήδη περιέχονται στο νόμο (ενδ.ΟΛΣΤΕ 2315/2018 σκ. 24, 1804/2017 σκ.12, ΣΤΕ 2486/2020-7μελής, σκ. 11, 960/2017 -7μελής, σκ.13, ΣΤΕ 857/2019 σκ.12). Σε κάθε περίπτωση, η κανονιστική ρύθμιση θα πρέπει να κείται εντός του πλαισίου της εξουσιοδοτικής διάταξης, διότι διαφορετικά συντρέχει υπέρβαση της νομοθετικής εξουσιοδότησης και η κανονιστική πράξη καθίσταται ακυρωτέα.

19. Στην προκείμενη περίπτωση, στις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 1 του ν. 3050/2002, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν, εμπεριέχεται ουσιαστική ρύθμιση σε γενικό πλαίσιο, με την οποία καθορίζονται τα πρόσωπα που είναι δικαιούχοι ή έχουν δικαίωμα συμμετοχής στις παροχές του ΛΑΕ. Επίσης, με την παράγραφο 4 του άρθρου 1 του ίδιου νόμου εξουσιοδοτήθηκε ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ήδη Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων), να ρυθμίζει με απόφασή του, μετά από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΓΑ (και ήδη ΟΠΕΚΑ), τα ειδικότερα θέματα που αφορούν στον καθορισμό για κάθε έτος του αριθμού

των δικαιούχων που εντάσσονται στα προγράμματα και στις παροχές του ΛΑΕ, τις προϋποθέσεις συμμετοχής, τα κριτήρια επιλογής τους, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την υλοποίηση των σκοπών του Λογαριασμού αυτού. Επομένως, οι ως άνω εκδιδόμενες υπουργικές αποφάσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν στο ρυθμιστικό τους πεδίο όλες τις κατηγορίες δικαιούχων που, σύμφωνα με τις διατάξεις του εξουσιοδοτικού νόμου, έχουν δικαίωμα συμμετοχής στις παροχές του ΛΑΕ, ρυθμίζοντας περαιτέρω τα ειδικότερα θέματα που ορίζονται σε αυτόν.

20. Συνεπώς, η κατ'εξουσιοδότηση των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 1 του ν. 3050/2002 απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων που θα εκδοθεί μετά από γνώμη του Δ.Σ του ΟΠΕΚΑ για τα προγράμματα του ΛΑΕ έτους 2021, θα πρέπει, κατά τον καθορισμό των προϋποθέσεων συμμετοχής στο πρόγραμμα παροχής χρηματικών βοηθημάτων και βραβείων σε τρίτεκνες και πολύτεκνες μητέρες του λογαριασμού αυτού, να συμπεριλάβει μεταξύ των προσώπων που έχουν δικαίωμα συμμετοχής σε αυτό και τις τρίτεκνες και πολύτεκνες μητέρες υπαλλήλους και συνταξιούχους (πρώην υπαλλήλους) του ΟΓΑ και ήδη ΟΠΕΚΑ, που είναι δικαιούχοι των παροχών του ΛΑΕ υπό αντίστοιχους όρους και προϋποθέσεις που θα καθορισθούν και για τις λοιπές κατηγορίες δικαιούχων του προγράμματος αυτού.

Απάντηση

21. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (ΣΤ' Τμήμα) γνωμοδοτεί ομόφωνα ως εξής :

Κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 1 παρ. 3 του ν. 3050/2002, όπως ισχύουν, οι τρίτεκνες και πολύτεκνες μητέρες υπάλληλοι και συνταξιούχοι (πρώην υπάλληλοι) του ΟΠΕΚΑ, που είναι δικαιούχοι των παροχών του ΛΑΕ, έχουν δικαίωμα συμμετοχής στο πρόγραμμα παροχής χρηματικών βραβείων και βοηθημάτων σε τρίτεκνες και πολύτεκνες μητέρες του λογαριασμού αυτού, εφόσον πληρούν και τις λοιπές προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος (υποβολή αίτησης συμμετοχής, καταβολή εισφοράς). Συνεπώς, η υπουργική απόφαση που θα εκδοθεί κατ'εξουσιοδότηση των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 1 του ανωτέρω νόμου για τη ρύθμιση των προγραμμάτων του ΛΑΕ έτους 2021, θα πρέπει να συμπεριλάβει μεταξύ των

προσώπων που έχουν δικαίωμα συμμετοχής στο ανωτέρω πρόγραμμα και τις τρίτεκνες και πολύτεκνες μητέρες υπαλλήλους και συνταξιούχους (πρώην υπαλλήλους) του ΟΠΕΚΑ υπό αντίστοιχους όρους και προϋποθέσεις που θα καθορισθούν και για τις λοιπές κατηγορίες δικαιούχων του προγράμματος αυτού.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 31/3/2021

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Η Εισηγήτρια

Γεώργιος Κανελλόπουλος

Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Θεώνη Χουντάλα

Πάρεδρος ΝΣΚ